

mod, at voldgiftsretten overhovedet har kompetence, som efter 1. pkt. normalt skal fremsættes senest i indklagedes første indlæg for voldgiftsretten om realiteten, og indsigelser mod inddragelse af nye spørgsmål, som efter 3. pkt. normalt skal fremsættes, så snart de nye spørgsmål er blevet rejst.

Stk. 3, 1. pkt., overlader det til voldgiftsretten, om spørgsmål om voldgiftsrettens kompetence skal afgøres særskilt, eller om det først skal afgøres i voldgiftskendelsen om sagens realitet.

Stk. 3, 2. pkt., der som nævnt ikke kan fraviges ved aftale, giver mulighed for at indbringe en særskilt afgørelse om, at voldgiftsretten har kompetence, for domstolene. En særskilt afgørelse om, at voldgiftsretten ikke har kompetence, kan derimod ikke indbringes for domstolene. *Stk. 3, 2. pkt.*, gælder heller ikke, hvis voldgiftsretten først i voldgiftskendelsen om sagens realitet afgør, at voldgiftsretten har kompetence. En part, der ønsker domstolenes afgørelse i relation til voldgiftsrettens afgørelse om, at den har kompetence, som er indeholdt i voldgiftskendelsen om sagens realitet, må anlægge retssag om tilsidesættelse af voldgiftskendelsen, jf. § 37.

Stk. 3, 2. pkt., omfatter voldgiftsrettens særskilte afgørelse om, at den har kompetence, jf. de deklaratoriske regler i stk. 1 og 2. *Stk. 3, 2. pkt.*, omfatter endvidere en særskilt afgørelse om, at voldgiftsretten har kompetence, som er truffet på anden måde, eksempelvis af en voldgiftsinstitution, hvis parterne har aftalt dette.

Indbringelse for domstolene efter *stk. 3, 2. pkt.*, skal ske inden 30 dage efter, at parten har modtaget meddelelse om afgørelsen om, at voldgiftsretten har kompetence.

De nærmere regler om behandlingen af en anmodning til domstolene om prøvelse af en særskilt afgørelse om, at voldgiftsretten har kompetence, fremgår af § 5, jf. nærmere denne bestemmelse og bemærkningerne hertil. I modsætning til, hvad der gælder efter modellovens art. 16, *stk. 3, 2. pkt.*, kan domstolenes afgørelser om en særskilt afgørelse om, at voldgiftsretten har kompetence, appelleres i det omfang, retsplejelovens almindelige regler giver mulighed herfor, jf. § 5, stk. 4.

Det fremgår af *stk. 3, 3. pkt.*, at voldgiftsretten kan fortsætte behandlingen af voldgiftssagen og afsige voldgiftskendelse, mens spørgsmålet om voldgiftsrettens kompetence behandles af domstolene. Såfremt domstolene ved endelig afgørelse fastslår, at voldgiftsretten ikke har kompetence, ophører voldgiftsrettens kompetence imidlertid.

Stk. 3, 2. og 3. pkt., angår tilfælde, hvor der er truffet særskilt afgørelse om, at voldgiftsretten har kompetence, og hvor denne afgørelse indbringes særskilt for domstolene.

Uafhængigt heraf kan parallel behandling af spørgsmålet om voldgiftsrettens kompetence ved domstolene og i voldgiftsregi opstå på den måde, at en af parterne anlægger retssag om den materielle tvist mellem parterne. Denne situation reguleres af § 8, som i korthed indebærer følgende, jf. i øvrigt bemærkningerne til § 8:

(1) Hvis voldgiftssagen er anlagt først, kan domstolene under en retssag om den materielle tvist mellem parterne kun tage stilling til, om tvisten hører under voldgiftsrettens kompetence, for så vidt angår, om tvisten efter sin art kan afgøres ved voldgift. Retssagen må derfor som udgangspunkt udsættes, indtil der foreligger en bindende (retskraftig) afgørelse om, hvorvidt tvisten hører under voldgiftsrettens kompetence, eksempelvis en endelig afgørelse fra domstolene efter § 16, *stk. 3, 2. pkt.* Domstolene kan dog fortsætte retssagen, hvis domstolene finder, at voldgiftssagen af andre grunde ikke kan gennemføres. Domstolene kan endvidere altid fortsætte retssagen, hvis tvisten efter sin art ikke kan afgøres ved voldgift.

(2) Hvis retssagen er anlagt først, kan domstolene tage stilling til, om der foreligger en gyldig voldgiftsaftale, der omfatter den konkrete tvist. Domstolene træffer altså afgørelse herom uafhængigt af den verserende voldgiftssag. Såfremt domstolene ved en endelig afgørelse fastslår, at voldgiftsretten ikke har kompetence, ophører voldgiftsrettens kompetence imidlertid.

Stk. 4, 1. pkt., fastslår udtrykkeligt, at en indsigelse mod voldgiftsrettens kompetence ikke senere kan påberåbes som ugyldighedsgrund eller som grundlag for at nægte anerkendelse eller fuldbyrdelse af voldgiftskendelsen, medmindre tvisten efter sin art ikke kan afgøres ved voldgift. Bestemmelsen omfatter kun tilfælde, hvor en part deltager i voldgiftssagen uden at gøre indsigelse mod voldgiftsrettens kompetence eller uden i givet fald at følge indsigelsen op gennem en særskilt indbringelse for domstolene efter *stk. 3, 2. pkt.* En part, der ikke deltager i voldgiftssagen ud over eventuelt at udpege eller deltage i udpegningen af en voldgiftsdommer, er ikke afskåret fra at påberåbe sig indsigelsen som ugyldighedsgrund, forudsat at retssag om tilsidesættelse af voldgiftskendelsen anlægges inden 3 måneder efter modtagelsen af voldgiftskendelsen, jf. § 37, *stk. 4*, eller som grundlag for at nægte anerkendelse eller fuldbyrdelse af voldgiftskendelsen.